

ૐ

શ્રી પરમકૃપાળુદેવાય નમઃ

નાટક સમયસાર

શિબિર - ૧

ઉત્થાનિકા (૧-૭)

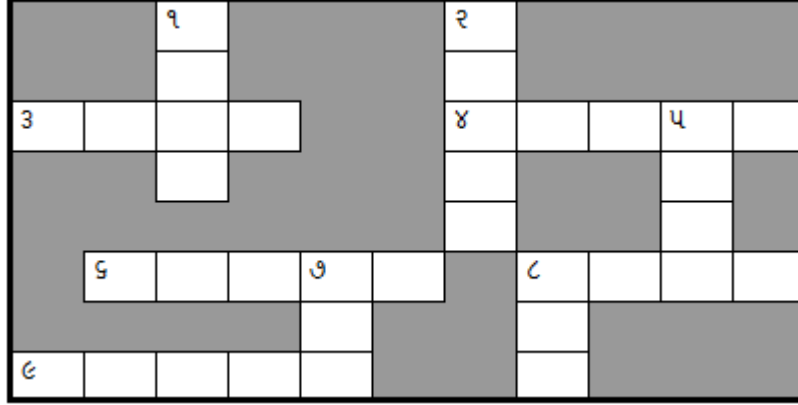
WORKSHEET**Marks: 50**

Name:

Tel. No.:

Group:

Zone:

(I) નીચેનું ક્રોસવર્ડ ભરો.**Marks: 10**આડી ચાવી

૩. સમ્યગ્દૃષ્ટિ(૪)ને ૯૭,૦૦૦ રાણી અને ૯૭ કરોડ પાયદળથી અંતરથી ભિન્નતા વર્તે છે.

૪. જેમ(૫) નામનો પથ્થર લોઢાને સોનું કરે છે, તેમ પાર્શ્વનાથ ભગવાનનાં સ્પર્શ, દર્શન, શ્રવણમાત્રથી જીવનું કલ્યાણ થાય છે.

૫. આચાર્યશ્રી(૫)જીએ સમયસાર ગ્રંથ પર આત્મખ્યાતિ નામની ટીકાની રચના કરી છે.

૬. શ્રી બુદ્ધિલાલ શ્રાવકે શ્રી બનારસીદાસજીને(૪) કહી તેમને વંદન કર્યા છે.

૭. આ દુર્લભ મનુષ્યભવનું એકમાત્ર કર્તવ્ય(૫) છે.

ઊભી ચાવી

૧. શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રભુનાં વચનને ઉરમાં ધારવાથી સર્પયુગલ એક ક્ષણમાં ધરણેન્દ્ર અને(૪) બન્યાં.

૨.(૫) ગ્રંથમાં સમ્યગ્દર્શન પામનારને ધન્ય, શૂરવીર, પંડિત કહ્યા છે.

૫. શ્રી બનારસીદાસજીએ કરેલ શ્રી પાર્શ્વનાથ ભગવાનની સૌપ્રથમ સ્તુતિ(૪) છંદમાં છે, જેમાં ૩૧ વર્ણ છે અને અંતિમ વર્ણ સિવાયના બધા અક્ષર લઘુ છે.

૭. જેમ(૩)ને ઘસો, કાપો કે બાળો તોપણ તે સુગંધ જ આપે છે, તેમ કોઈ પણ અનુકૂળ કે પ્રતિકૂળ પ્રસંગમાં સમ્યગ્દૃષ્ટિ જીવનું ચિત્ત શાંત રહે છે.

૮. સમ્યગ્દૃષ્ટિ જીવ ન ગૃહસ્થ છે, ન સંન્યસ્ત છે, તેઓ (૩) છે.

(II) સાચો જવાબ પસંદ કરો.**Marks: 5**

૧. સમયસારરૂપી મંદિરની રચના કરી.

(a) આચાર્યશ્રી કુંદકુંદદેવે (b) શ્રી અમૃતચંદ્રાચાર્યે (c) શ્રી બનારસીદાસજીએ (d) શ્રી બુદ્ધિલાલ શ્રાવકે

૨.ના શ્રી બુદ્ધિલાલ શ્રાવકે નાટક સમયસાર પર હિંદી ભાષામાં ટીકા લખી છે.

(a) બનારસ (b) જૈનપુર (c) દાહોદ (d) આગ્રા

૩. નિજસ્વરૂપનો આનંદ છે.

(a) ઈન્દ્રિયને આધીન (b) મનને આધીન (c) અતીન્દ્રિય (d) ઈન્દ્રિય દ્વારા અનુભવાય

૪. જેનામાં જિનેશ્વર ભગવાનના અનુયાયીને યોગ્ય એવા ગુણો પ્રગટ્યા છે તે છે.

(a) દ્રવ્ય જૈન (b) ભાવ જૈન (c) નામ જૈન (d) કામ જૈન

૫. દ્રવ્યદૃષ્ટિ એટલે પર દૃષ્ટિ હોવી, જેના કારણે રાગ-દ્વેષ થતા નથી.

(a) બહારના ફેરફાર (b) અંદરના ફેરફાર (c) પરિણામી (d) અપરિણામી

(III) નીચે આપેલ શબ્દો અને તેના અર્થનાં જોડકાં બનાવો.

Marks: 5

૧. સિવમગદરસી	(a) જેઓ પોતે સમસ્યારહિત છે અને જેમનું સ્મરણ કરનાર પણ સમસ્યારહિત થાય છે.
૨. મદન-કદન-જિત	(b) જેમનું જ્ઞાન સમ્યક્ થયું છે અને અન્યનું જ્ઞાન પણ સમ્યક્ કરે છે.
૩. કનક-નગ	(c) મોજ.
૪. સકલ-જન-નત	(d) જેઓ મહાન અને ગંભીર સંસારસાગરથી તારનાર છે.
૫. જમદલન	(e) જેમણે કામદેવને યુદ્ધમાં હરાવ્યો છે.
૬. અગમ અતટ ભવજલતરન	(f) દિવ્ય વાણી વડે મોક્ષમાર્ગ બતાવનાર.
૭. અભયકરન	(g) સમસ્ત જીવો દ્વારા વંદનીય.
૮. સમાધાન	(h) જે જીવોને નીડર બનાવનાર છે.
૯. ગ્યાનકૌ ઉજાગર	(i) સોનાનો મેરુ પર્વત.
૧૦. કેલિ	(j) જેમણે મૃત્યુને જીત્યું છે.

૧) ૨) ૩) ૪) ૫) ૬) ૭) ૮) ૯) ૧૦)

(IV) નીચેનું કથન સાચું છે કે ખોટું તે લખો. ખોટું હોય તો તેનું કારણ દર્શાવો.

Marks: 5

૧. સંયોગને સાધનાર સંસારી છે અને સ્વરૂપને સાધનાર સાધુ છે.

૨. જો શ્રદ્ધામાં ભેદ હોય તો શ્રદ્ધા મિથ્યા છે અને જો જ્ઞાનમાં ભેદ હોય તો જ્ઞાન મિથ્યા છે.

૩. સમયસારનો ઉદ્દ્યોષ છે કે તું શરીર, કર્મ કે વ્યક્તિને નહીં, પણ માત્ર ઈશ્વરને આધીન છે.

૪. શ્રી પાર્શ્વનાથ જિનનાં દર્શન કરતાં સર્વ જીવની આંખોમાંથી આંસુ ઝરે છે.

૫. સિદ્ધશિલા ઉપર એક સિદ્ધમાં અનંત સિદ્ધ સમાતા હોવા છતાં તે સર્વ પોતપોતાનાં જ સુખ અને દુઃખ ભોગવે છે.

(V) નીચેનાં દૃષ્ટાંતોનો પરમાર્થ લખો.

Marks: 5

૧. કરોળિયો - પાણી - લાળ

૨. છોકરો નક્કી થયા પહેલાં અને પછીનું ચિંતન

૩. કન્દ્યુશિયસ - ત્સે કુંગ

૪. ટ્રેન - રાત્રે

૫. રાજમાતા - પુત્ર - દાન

(VI) એક વાક્યમાં જવાબ લખો.

Marks: 10

૧. પરમકૃપાળુદેવે ઉપદેશછાયામાં આપેલ દૃષ્ટાંતાધિરાજ લખો.

૨. રત્નકરંડશ્રાવકાચાર ગ્રંથમાં સમ્યગ્દર્શનનો મહિમા કઈ રીતે ગાયો છે?

૩. શ્રી પાર્શ્વનાથ ભગવાનનો રાજ્યાવસ્થામાં અને મુનિ અવસ્થામાં કેવો મુગટ હતો?

૪. સિદ્ધની સ્તુતિ કરતાં શ્રી બનારસીદાસજી તેમને શા માટે અનાદિ-અનંત કહે છે?

૫. સિદ્ધ ભગવાન વ્યવહારથી અને નિશ્ચયથી ક્યાં બિરાજમાન છે?

૬. કર્મો સાથે યુદ્ધ કરનાર સાધુને શ્રી બનારસીદાસજીએ પરમ નરમ શા માટે કહ્યા છે?

૭. નાટક સમયસાર ગ્રંથના મંગલાચરણમાં શ્રી બનારસીદાસજીએ શું હિંમત કરી છે?

૮. પ્રજ્ઞાછીણીનો અર્થ શું થાય છે?

૯. જેવી રીતે લગ્નની આમંત્રણપત્રિકામાં તમારા આવવાથી શોભા વધશે એમ કહેવામાં આવે છે તેવી રીતે શ્રી બનારસીદાસજી શું કરે છે?

૧૦. શ્રી બનારસીદાસજીએ સાધુને ધરમકો મંડન કહ્યા છે તેનો અર્થ શું થાય છે?

(VII) મીમાંસા

Marks: 10

૧. શ્રી પારસનાથ સ્તુતિ

a) શ્રી બનારસીદાસજીએ શ્રી પાર્શ્વનાથ ભગવાનને સૂર્ય સમાન શા માટે કહ્યા છે તેનાં તેમણે દર્શાવેલ બે કારણ લખો. - 2 marks

b) શ્રી પાર્શ્વનાથ ભગવાન કયા મેઘને દૂર કરવાને પ્રચંડ વાયુરૂપ છે, શેને ધોવા માટે વાદળ સમાન છે અને કયા વનને બાળવા માટે રુદ્રની અગ્નિ સમાન છે? - 1.5 marks

c) શ્રી પાર્શ્વનાથ ભગવાનની જન્મભૂમિ કઈ છે? તે જન્મભૂમિના નામના પ્રભાવથી શ્રી બનારસીદાસજી ઉપર શું ઉપકાર થયો? - 1.5 marks

૨. સમ્યગ્દૃષ્ટિની સ્તુતિ

a) અવિરતિ સમ્યગ્દૃષ્ટિ જીવે બાહ્ય સંયમ અંગીકાર ન કર્યો હોવા છતાં પણ શ્રી બનારસીદાસજીએ તેમને જિનેશ્વરના લઘુનંદન શા માટે કહ્યા છે? - 1 mark

b) ક્ષાયિક સમ્યગ્દૃષ્ટિ જીવ અને સિદ્ધ ભગવંતના સ્વરૂપમાં અને શ્રદ્ધામાં શું ભેદ છે? - 1 mark

c) સમ્યગ્દૃષ્ટિ જીવ શેના કારણે અચાચી છે? - 1 mark

d) સમ્યગ્દૃષ્ટિ જીવ કોના દાસ અને કોનાથી ઉદાસ છે? - 1 mark

e) સમ્યગ્દૃષ્ટિ જીવના સંદર્ભમાં સાચો સ્વાર્થ એટલે શું અને પરમાર્થ એટલે શું? - 1 mark